

Italo Calvino
Markovaldas

Iš italų kalbos vertė Toma Gudelytė

R A R A

Vilnius, 2021

PAVASARIS

1. GRYBAI MIESTE

Vėjas, pūstelėjęs miesto pusėn, atgabena keisčiausių gėrybių, kurias pastebi vos kelios jautrios sielos, tokios kaip sergantieji šienlige, čiaudintieji nuo tolimų kraštų žiedadulkių.

Kartą palei miesto alėją besidriekiančioje gėlių lysvėje nugulė nežinia iš kur atpustyta sporų saujelė ir sudaigino grybus. Grybų nepastebėjo ničniekas, išskyrus Markovaldą, nekvalifikuotą įmonės darbininką, kasdien būtent šioje vietoje sėdantį į tramvajų.

Markovaldo akis menkai tebuvo pritaikyta miesto gyvenimui: reklaminiai stendai, šviesoforai, krautuvių vitrinos, blyksinčios iškabos ir plakatai, nors ir sukurti praeivio dėmesiui sugauti, Markovaldo žvilgsnio neužkabindavo – šis klaidžiojo po miestą nelyginant po dykumos smėlynus. Tačiau gelstantis lapas ant medžio šakelės ar stogo čerpėse įstrigusi paukščio plunksna vargiai praslysdavo pro jo akis; ir nebuvo tokios arkliui į sprandą įsikibusios sparvos, stale kinivarpu pragrauzto plyšelio ar ant

šaligatvio sutrėkštos figos žievės, kurių Markovaldas nebūtų pastebėjęs ir pavertęs savo gilių apmąstymų objektu betyrinėdamas metų laikų virsmus, sielos godas ir nedalios graudulius.

Taip vieną rytmetį stotelėje belaukdamas tramvajaus, kursuojančio pro įmonę „Sbav“, kurioje tarnavo eiliniu juodadarbiu, Markovaldas pastebėjo kažką neįprasto tame sterilios ir apsinešusios dirvos ruoželyje palei alėjos medžių virtinę: tai vienur, tai kitur ties medžių šaknimis, sakytum, brinko gumbeliai, vietomis vėrėsi ir nokino apvalainus svetimkūnius.

Markovaldas pasilenkė neva užsirišti batraiščio ir žvilgtelėjo akyliau: lysvėje dygo grybai, tikrų tikriausi grybai, ir pačioje miesto širdyje! Vyriškiui pasirodė tarsi staiga pilkšvas ir varganas jį supęs pasaulis būtų dosniai prisipildęs slėpiningų lobių – vadinasi, iš gyvenimo dar galima šio to tikėtis, ne vien valandinio atlygio pagal darbo sutartį, išmokų, šeimos pašalpos ir priemokų už maistą¹.

Tą dieną darbe Markovaldas buvo labiau išsiblaškęs nei paprastai; vis mąstė, kad kol jis čia krauna maišus ir dėžes, žemės tamsybėse tylūs, lėti ir jam vienam nežinomi grybai nokina savo korytą minkštimą, siurbia požeminius syvus ir trupina velėnos plutą. „Užtektų, kad pernakt palytų, – galvojo, – ir bus galima grybaut.“ Ir baisiai nekantravo pasidalinti šiuo atradimu su žmona ir šešiomis jų atžalomis.

– Štai, ką jums pasakysiu! – pareiškė prie skurdaus vakarienės stalo. – Po savaitės valgysim grybus! Omletą su grybais! Garbės žodis!

O mažiausiems vaikams, nė nenutuokusiems, kas tie grybai, ėmė užsidegęs pasakoti apie nuostabiausią grybų karalystės įvairovę,

¹ *Il caropane* (it.) – Italijoje po Antrojo pasaulinio karo darbininkams buvo mokama priemoka, atsižvelgiant į augančias duonas ir kitų maisto produktų kainas (čia ir toliau – vert. past.).

jų delikatų skonį ir paruošimo gudrybes, į aiškinimus įtraukdamas ir žmoną Domitilą, vis dar nepatiklią ir gana abejingą.

– O kur tų grybų ieškoti? – smalsavo vaikai. – Sakyk, kur jie dygsta?

Išgirdus šį klausimą Markovaldo entuziazmą pristabdė įtari mintis: „Štai, imsiu ir atskleisiu grybų vietele, o vaikai puls jų ieškoti su kitais kiemo vaikigaliais, netrukus žinia pasklis po kvartalą ir visi grybai – kaimynų keptuvėn!“ Taip dienos atradimas, pirma užliejęs Markovaldo širdį visuotine meile, dabar sužadino savi-ninkiškumą, apsupo jį pavydulingu ir įtariu nuogaštavimu.

– Grybų vietele žinau tik aš, – pareiškė atžaloms. – Ir vargas jums, jei bent žodeliu kam prasitarsit!

Kitos dienos rytą Markovaldas patraukė į tramvajų stotelę be galo susirūpinęs. Palinko virš lysvės ir su palengvėjimu apžiūrėjo grybukus, kiek paūgėjusius, bet ne per labiausiai, vis dar prisidengusius žemėmis.

Taip jis stovėjo kurį laiką palinkęs, kol pajuto kažką esant sau už nugaros. Žaibiškai išsitiesė ir pabandė nutaisyti abejingą veidą. Į Markovaldą skersakiavo gatvės šlavėjas, parimęs ant šluotkočio.

Tas šlavėjas, kurio jurisdikcijoje ir kalėsi grybai, buvo išstypęs jaunas akiniuotis. Vardu Amadidžis ir Markovaldui jau seniai antipatiškas, gal dėl tų savo akinių, nuolat tiriančių gatvės asfaltą ir ieškančių gamtos ženklų, kuriuos galėtų sunaikinti savo šluotos smūgiais.

Buvo šeštadienis ir Markovaldas pusę laisvadienio prisukiojo greta lysvės, neva abejingas, akies krašteliu iš tolo sekdamas gatvės šlavėją ir grybukus, spėliodamas, kiek laiko šie užtruks užaugti.

Pernakt palijo. Panašiai kaip valstiečiai po ilgų sausros mėnesių pabudę ir išgirdę kapsint pirmuosius lašus džiaugsmingai strykteli

ant kojų, taip ir Markovaldas, vienintelis visame mieste, pašoko lovoje ir sukvietė namiškius.

– Lyja, lyja, – tarė giliai įkvėpdamas iš gatvės sklindantį šlapių dulkių ir šviežutėlio pelėsio kvapą.

Apyaušriu – buvo sekmadienis – su vaikais ir skolintu krepšiu išskubėjo į tramvajų stotelę. Grybai buvo sudygę, stovėjo pasitempę ant kotų, aukštai iškėlę kepuraites virš vandens prisisunkusios žemės.

– Valio! – suriko visi ir puolė rinkti grybų.

– Tėte! Tik pažiūrėk, kiek surinko anas ponas! – nusistebėjo Mikelinas, o tėvas kilstelėjęs galvą išvydo šalia stypsantį Amadidžį, taip pat su grybų pintine rankoje.

– A, irgi renkate? – tarstelėjo šlavėjas. – Vadinasi, šie grybai valgomi? Išroviau kelis, bet dvejojau, ar verta... Alėjos gale pridygo dar didesnių... Tai ir puiku, kad jau išsiaiškinau, einu perspėsiu giminaičius, mat šie vis dar ginčijasi, rinkti ar palikti... – ir Amadidžis skubiai nužirgliojo tolyn.

Markovaldas pristigo žodžių: dar mėsingesni grybai, kurių nė nepastebėjo, tiesiog neregėtas derlius, o štai ims ir nušvilps jam iš panosės. Iš pykčio ir įtūžio sekundei kone suakmenėjo, o tada – kaip retkarčiais nutinka – asmeninių ambicijų žlugimas virto neregėto dosnumo proveržiu. Tą valandą stotelėje nemažai žmonių lūkuriavo tramvajaus, su skėčiais rankose, mat lauke tebesiniaukstė ir buvo šlapia.

– Ei, žmonės mielieji! Ar nenorėtumėt vakarienei omleto su grybais? – riktelėjo Markovaldas stotelėje susispietusiems žmonėms. – Alėjoje pridygo grybų! Sekite paskui mane! Užteks visiems! – ir pasileido Amadidžiui pavymui, lydymas žmonių minios.

Grybų tikrai rado visi ir, kadangi neturėjo su savimi krepšių, krovė tiesiai į praskleistus skėčius. Kažkas mestelėjo:

– Būtų šaunu, jei suruoštume bendrą vakarienę!

Tačiau kiekvienas prisirinko sau ir patraukė namo.

Vis dėlto netrukus visi ir vėl pasimatė, tiksliau, dar tą patį vakarą ir tame pačiame ligoninės skyriuje – po skrandžio plovimo, išgelbėjusio juos nuo apsinuodijimo: laimei, nieko rimto, mat kiekvienas grybautojas tesuvalgė po mažą grybų porciją.

Markovaldo ir Amadidžio lovos stovėjo greta ir jie dar ilgai dėbčiojo viens į kitą iš papildų.

VASARA

2. VASAROTI ANT SUOLIUKO

Kas rytą traukdamas į darbą Markovaldas praeidavo pro medžiais žaliuojančią aikštę – parko kvadrata, įsisprendusį tarp keturių miesto gatvių. Pakreipdavo žvilgsnį aukštyn į kaštonų lają, tirštai aplapojusią ir praleidžiančią vos vieną kitą saulės strėlę į perregimą gamtiškos limfos šešėlį, įsiklausydavo į padriką nematomų žvirblių čirškesį šakose. Tie žvirbliai Markovaldui rodėsi tikriausios lakštingalos ir jis sakydavo pats sau: „Ak, jei tik galėčiau bent kartelį nubusti suokiant paukščiams, o ne čirškiant žadintuvui, spiegiant kūdikėliui Paolinui ir plūstantis žmonai Domitilai!“ Arba: „Ak, jei tik galėčiau numigti šios žalumos gaivoje, o ne mūsų ankštoje pritvaikusioje landynėje, supamas gamtos tylos, o ne namiškių knarkimo, kalbų per miegus ir tramvajų dundesio už lango, čia, tyroje nakties tamsoje, o ne dirbtinėje užvertų langinių prieblandoje, raižomoje žibintų atšvaisčių; o, jei tik galėčiau vos pramerkęs akis regėti medžius ir dangų!“ Tokiomis mintimis Markovaldas kasryt pradėdavo savo aštuonių valandų (su viršvalandžiais) nekvalifikuoto darbininko dieną.

Viename aikštės kampe, po kaštonų lapijos skliautu, kiek atokėliau stovėjo parko suoliukas, ne iškart pastebimas. Markovaldas buvo išsirinkęs jį sau. Tomis vasaros naktimis, kai kambaryje, kuriame miegodavo penkiese, jam būdavo sunku užmigti, Markovaldas užsisvajodavo apie suoliuką, nelyginant benamis, svajojantis apie karališką lovą. Vieną naktį, žmonai knarkiant ir vaikams spurdant per miegus, Markovaldas patyliukais pakilo iš lovos, apsirengė, pasikišo po ranka pagalvę, iššliūkino pro duris ir pasuko parko link.

Parke jo lauks vėsa ir ramybė. Mintyse jau mėgavosi prisilietimu prie medinių lentų – nė trupučio tuo neabejojai, – minkštų ir svetingų, visaip kaip pranašesnių už nugulėtą jų lovos čiužinį. Dar kiek pasigrožės žvaigždėtu dangum, o tada užmerks akis ir nugrims į palaimingą miegą, išgydantį nuo visų dienos negandų.

Vėsa ir ramybė išties jį pasitiko, bet ne laisvas suoliukas. Ant Markovaldo suoliuko sėdėjo du įsimylėjęliai ir žvelgė viens kitam į akis. Markovaldas diskretiškai atsitraukė. „Vėlus metas, – pagalvojo, – jie tikrai nesėdės čia kiaurą naktį! Netrukus liausis burkavę!“

Tačiau aniedu visai neburkavo – jie ginčijosi. O kai įsimylėjęliai ginčijasi, niekada negali žinoti, kaip ilgai viskas užtruks.

Jis kalbėjo:

– Vis dar nepripažįsti, kad sakydama tai, ką pasakei, tu žinėjai, kad man visai nepatiks, nors ir apsimetei mananti, jog patiks?

Markovaldas suprato – ginčas užsitęs.

– Ne, nepripažįstu, – atsakė ji, kas Markovaldo visiškai nustumino.

– Kodėl nepripažįsti?

– Niekada to nepripažinsiu.

„Ajajaj“, – mąstė Markovaldas. Su pagalve po pažastimi jis pasišalino, kad apsuktų ratą. Paėjęs toliau įsistebeilijo į mėnulį, šis

kybojo virš medžių ir stogų – toks apvalus ir didelis. Sugrižo prie suoliuko ir ėmė vaikštinėti gretimais, ne per arti, kad netrukdytu, nors ir vylėsi jiems įkyrėsiąs ir taip paraginsiąs nešdintis lauk. Bet įsimylėjęliai buvo pernelyg įsikarščiavę, kad jį pastebėtų.

– Tai ar pripažįsti?

– Ne, ne, niekada!

– Bet jei, tarkim, pripažintum?

– Jei pripažinčiau, kad pripažįstu, vis tiek nepripažinčiau to, ką tu verti mane pripažinti!

Markovaldas vėl patraukė spoksoti į mėnulį, tada nukėblino pažiūrėti šviesoforo, stovėjusio kiek tolėliau. Šviesoforas blykčiojo: geltona, geltona, geltona, nepaliaujamai mirkčiodamas. Markovaldas palygino mėnulį ir šviesoforą. Mėnuo – mįslingai blyškus, irgi gelsvas, nors ties krašteliu žalsvokas ir vos vos žydras, na o šviesoforo gelsvumas kažkoks vulgarus. Mėnuo – tykus, taip ramiai skleidžia mėnesieną, vietomis jį vagoja plonyčiai užsilikę debesėliai, kuriems mėnuo leidžia kristi ant savo didingų pečių; na o šviesoforas tiesiog blykčioja, tai įsijungia, tai išsijungia, neramus ir apsimestinai gyvybingas, nuilsęs ir vergiškas.

Grižo prie suoliuko pažiūrėti, gal kartais mergina pripažino. Kur tau! Dabar ne ji nepripažino, o jis. Situacija apsivertė aukštyn kojom ir dabar ji klausinėjo jo:

– Na, tai ar pripažįsti?

O jis – kaipmat šakotis, kad ne, nepripažįsta.

Taip praėjo geras pusvalandis. Galiausiai jis pripažino, o gal pripažino ji, trumpai tariant, Markovaldas regėjo, kaip jie pakyla ir nutolsta susikibę už rankų.

Lėkte nulėkė prie suoliuko ir griuvo ant jo, tačiau taip laukto saldumo, turėjusio čia pat jį užlieti, Markovaldas taip ir nepatyrė, o ir namiškė lova rodėsi nebe tokia kieta. Tačiau tai tebuvo smulkmena ir pasiryžimas mėgautis nakties gaiva po atviru

dangum nė trupučio nesumenko: Markovaldas panardino galvą į pagalvę ir nusiteikė užmigti, ir miegoti taip, kaip jau senokai buvo atpratęs.

Štai pagaliau rado patogiausią padėtį. Jokia jėga pasaulyje dabar neprivers jo pasislinkti nė per milimetrą. Tik bėda, kad šitaip tįsant žvilgsnis krypo ne į medžių viršūnę ir dangų, nes tai būtų leidę užmigti gėrintis tobulai giedra gamtos vizija, o į – paeiliui – priešais stirksantį medį, nuo aukšto paminklo žemyn nukreiptą generolo kardą, dar vieną medį, viešą skelbimų lentą, trečią medį ir, kiek toliau, į dirbtinai mirkčiojantį šviesoforo mėnulį, be paliovos šaudantį – geltona, geltona, geltona.

Būtina pasakyti, kad pastaruoju metu Markovaldo nervų sistema buvo tokios prastos būklės, kad pakakdavo įsikalti galvonką erzinančio ar šiaip kokį niekniekį ir Markovaldas, net mirtinai nuvargęs, nebesudėdavo bluosto. Štai ir dabar jį erzino tas nelemtas šviesoforas, įkyriai blyksintis. Toli, pačiame aikštės gale mirkčiojo vienišas geltonas akies vyzdys. Reikėjo tiesiog nekreipti dėmesio. Bet Markovaldą veikiausiai buvo ištikęs tikrų tikriausias nervinis išsekimas: spoksojo į tą mirksinčią akį ir kartojo sau: „O, kaip aš išsimiegočiau, jei tik nebūtų tos velnienos! O, kaip aš išsimiegočiau!“ Jis užsimerkdavo, bet po vokais tarėsi juntąs geltonas blykstes; stipriai suspausdavo akis ir regėjo dešimtis šviesoforų; atsimerkdavo – ir vėl viskas iš naujo.

Pakilo nuo suoliuko. Privalėjo pastatyti užtvarą tarp savęs ir šviesoforo. Nupėdino iki generolo paminklo ir apsidairė. Paminklo papėdėje stovėjo laurų vainikas, nepigus, bet spėjęs sudžiūti ir pusiau aprtrupėti, atremtas į pjedestalą, su plačiu išblukusiu kaspinu „Penkioliktos divizijos ietininkai, minint Pergalės metines“. Markovaldas užsiropštė ant pjedestalo, pakėlė vainiką ir pasmeigė ant generolo kardo.

Naktinis budėtojas Tornakvinčis kirto aikštę ant dviračio; Markovaldas greitosisomis prisišliejo prie skulptūros. Tornakvinčis pastebėjo krustelint paminklo šešėlį ir įtariai sustojo. Nužiūrėjo ant kardo pamautą vainiką, suprato kažką čia esant ne taip, bet gerai nenučiuokė ką. Nukreipė aukštyn žibintuvėlį ir perskaitė: „Penkioliktos divizijos ietininkai, minint Pergalės metines“, – pritariamai linktelėjo galva ir numynė tolyn.

Lūkuriuodamas, kol pareigūnas nutols, Markovaldas darkart apsuko ratą apie aikštę. Gretimoje gatvėje darbininkų brigada triūsė prie tramvajaus bėgių ieško. Nakčia tuščiose miesto gatvėse prie švytinčių lituoklių palinkę žmonės ir jų banguojantys balsai dvelkia paslaptimi – tarsi šie ruošų dalykus, kurių dienos gyventojams nelemta sužinoti. Markovaldas priėjo arčiau, stebėjo liepsną ir darbininkų judesius kiek susikaustęs ir nuo miego limpančiomis akimis. Kišenėje sugraibė cigaretę, norėdamas išlikti budrus, bet neturėjo su savimi degtukų.

– Gal kuris pridegtumėt? – kreipėsi į darbininkus.

– Šituo? – paklausė vienas jų, atsukdamas suvirinimo liepsną ir paleisdamas į orą žiežirbų spiečių.

Kitas darbininkas atsistojo ir ištiesė Markovaldui smilkstančią cigaretę.

– Ir jums naktinė pamaina?

– Ne, man dieninė, – atsakė Markovaldas.

– Tai ką čia veikiat tokią valandą? Mes jau judam į pabaigą.

Markovaldas sugrįžo prie suoliuko. Išsitiesė. Dabar šviesoforas nebeplieskė jam į akis ir pagaliau buvo galima numigti.

Prieš tai jis nebuvo atkreipęs dėmesio į garsus. Gūdus lituoklio šnypštimas, lyg netoliese kažkas įkyriai siurbtų, gremžtų ar čirškintų, užgulė jo ausis. Nėra sielvartingesnio garso už lituoklį, nelyginant prislopęs klyksmas. Markovaldas gulėjo nekrutėdamas, susirangęs ant suoliuko, veidu į suglamžytą pagalvę ir

neturėjo kur dėtis – tas garsas galvoje įspaudė vaizdą, nušviestą pilkšvos liepsnos, besispjaudančios auksinėmis kibirkštėmis: sutūpę žmonės, kiekvienas su aprūkusi stiklu ant veido ir litavimo pistoletu rankoje, nežymiai virpančioje, šešėlio ratas aplink įrankių dėžę ir stulpą su laidais aukštai viršuje. Markovaldas pramerkė akis, pasisuko ant nugaros ir ėmė stebėti žvaigždes tarp šakų. Žvirbliai tupėjo sumigę ir abejingi kaštonų lapijoje.

Užmigti it paukšteliiui, pakišti galvą po sparnu, panirti į beribį žalumos pasaulį, pakibusį virš žemiškos būties, vos juntamą čia, apačioje, tolimą. Tereikia išsižadėti dabartinio savęs ir toji svaja kur nors tave nuneš. Kad užmigty, Markovaldas dabar troško kažko, ko pats gerai nesuvokė, ir jau nepakako giliausios tylos – norėjosi už tylą minkštesnio garsinio fono, švelnaus pamiške šnarenančio vėjelio ir raminančiai čiurlenančio vandens, pasklindančio po pievą.

Markovaldui šmėstelėjo viena mintis ir jis pakilo. Na, ne visai mintis, mat vis dar apspangęs nuo pusiausnūdos, giliai įsismelkusios po oda, vargu ar pajėgė suregzti aiškia mintį; tai buvo veikiau prisiminimas, sakytum, netoliese būtų nugirdęs kažką, kas primena upelį, jo tykų čiurlenimą.

Ir tikrai netoliese dunksojo fontanas, įstabus skulptūros ir hidraulikos kūrinys su nimfomis, faunais ir upių dievybėmis, pinančiais čiurkšlelių, krioklių ir kitų vandens išdaigų kasas. Tik dabar fontanas stovėjo sausas: vasaros naktimis dėl menkesnio akveduko pajėgumo vandenį užsukdavo. Markovaldas suko ratu apie fontaną it koks lunatikas; ne tiek išsamprotaęs, kiek instinktyviai žinodamas vonią privalant turėti čiaupą. Kieno akis aštresnė, tas randa, ko ieško, net ir užsimerkęs. Atsuko čiaupą: iš kriauklių, barzdų ir žirgų šnervių ištryško vanduo, iš dekoratyvinių olių plūptelėjo tviskančios skraistės, ir visas šis vanduo suskambo tartum choro vargonai didžiulėje tuščioje

aiškštėje – visi įsivaizduojami vandens čiurlenimai ir šniokštimai vienu ypu. Naktinis budėtojas Tornakvinčis, darskart pravažiuodamas pro tamsią aikštę, kad pakištų po laukujėmis durimis lapelius¹, netikėtai išvydęs iššaunant fontaną it kokį vandens fejerverką, vos nenuvirto nuo dviračio.

Markovaldas, stengdamasis kuo mažiau pramerkti akis, kad nenutrūktų toji plonytė sapno gija, kurią tarėsi nutvėręs, nuskudodė atgal prie suoliuko. Štai, jau guli upokšnio pakrantėje, aplink ošia giria, štai, pagaliau saldžiai užmiega.

Sapnuoja pietų stalą: lėkštė guli uždengta, kad neatauštų makaronai. Markovaldas atidengia lėkštę, o šioje tįso nustipusi, dvokianti pelė. Pažvelgia į žmonos lėkštę – ten irgi pelės dvėseną. Priešais vaikus guli kiti negyvi peliukai, mažesni, bet irgi pusiau suirę. Atidengia sriubinę ir išvysta katę išvirtusiais viduriais, ir toji smarvė jį išbudina.

Netoliese stovėjo šiukšlių sunkvežimis, nakčia surenkantis atliekas iš kanalizacijos šulinių. Mašinos žibintų pusiaušviesoje Markovaldas įžiūrėjo, kaip trūkčioja girgždantis kranas, ant šiukšlių kalvelės stovi žmonių šešėliai, rankomis palydintys ant skridinio pakibusį konteinerį, iškratantys jį į sunkvežimį ir priplojantys šiukšles kastuvais, girdėjo ataidint niūrius ir kaip pats kranas trūkinėjančius balsus:

– Kelk... nuleisk... Eik velniop... – po to sekė keli duslūs ir metaliniai lyg gongo dūžiai, lėtai suburzgė variklis ir vėl užgeso kiek toliau, o kranas atkartoję lygiai tą patį judesį.

Bet snaudulys jau buvo perkėlęs Markovaldą į kitą zoną, kurioje garsai jo nebesiekdavo, ir nuo sunkvežimio sklindantis triukšmas, kad ir koks ausį rėžiantis ir klaikus, sklido lyg apgaubtas slopinančiu audiniu, gal dėl pačios sunkvežimyje sugrūstų atliekų

¹ Naktinį budėjimą atliekantys pareigūnai taip pranešdavo apie atliktą kvartalo patikrinimą tokią paslaugą užsisakiusiems gyventojams.

konsistencijos. Markovaldą išbudino tvaikas – smarvė, užaštrinta nepakeliamos smarvės idėjos, dėl ko ir garsai, tie tolimi suminkštėję garsai, ir sunkvežimio su kranu vaizdas pasiekė jo sąmonę ne garsų ir vaizdinių pavidalu, o kaip viena ištisa smarvė. Ir Markovaldas jau veltui gaudė šnervių vaizduote rožyno aromata.

Naktinio budėtojo Tornakvinčio kaktą išpylė prakaitas, regint, kaip neaiški žmogysta paknopstomis nuskuodžia lysvėmis, su laukiniu įniršiu išrauna vėdryną ir pranyksta. Mąstė, kad veikiausiai čia būta šuns, vadinasi, tai šungaudžių reikalas, arba haliucinacija, taigi psichiatro reikalas, arba vilkolakis, tada nežinia kieno reikalas, bet svarbiausia, kad ne jo, ir nukūrė tekinas.

Tuo tarpu Markovaldas, sugrįžęs ant savojo gulto, nervingai spaudė prie nosies išrautus vėdryno žiedus, iš visų jėgų siurbė į plaučius jų aromata, nors iš tokio bekvapio augalo vargu ką teišpeši. Vis tik rasos lašų, dirvožemio ir sutryptos žolės kvapas buvo tikrų tikriausias balzamas. Nuvijo šalin įkyrias mintis apie atliekas ir užmigo. Aušo.

Markovaldas pabudo, kai netikėtai virš galvos atsivėrė saulės nutviekstas dangus – tarsi šviesa būtų ištrynusi visus medžių lapus ir dabar pamažėl juos gražintų jo apsiblaususiam žvilgsniui. Bet Markovaldui nebuvo kada ramiai budintis, mat ant kojų jį žaibiškai pastatė drebulys: iš žarnos iššauta vandens čiurkšlė, kuria miesto sodininkai laistė aikštės lysves, šaltomis srovelėmis nusirito jo drabužiais. O aplink visur dundėjo tramvajai, prekes išvežiojantys sunkvežimiai, furgonėliai ir rankomis stumiami vežimaičiai, darbininkai dviračiais ir mopedais mynė į fabrikus, metalinės parduotuvių žaliuzės žvangėdamos kilo aukštyn, vėrėsi namų langinės ir akinamai blizgėjo stiklai. Sulipusiomis akimis ir burna, suirzęs, geliančia nugara ir maudžiančiais šonais Markovaldas išskubėjo į darbą.